

Hatszepsut i Deir el-Medina

Zarys archeologii śródziemnomorskiej

Paweł Borycki

5 grudnia 2011

Plan prezentacji

1

Hatszepsut

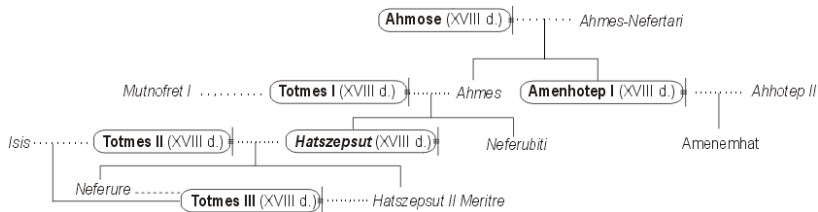
- Panowanie Hatszepsut
- Projekty architektoniczne
 - Czerwony Kiosk w Karnak
 - Świątynia Pachet w Beni Hassan
- Świątynia grobowa Hatszepsut w Deir el-Bahari

2

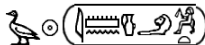
Deir el-Medina

- Historia i organizacja wioski
- Grobowce rzemieślników
 - Grobowiec Sennedżema
 - Grobowiec Paszedu
 - Grobowiec Inherchau
 - Grobowiec Irinefera

Genealogia pierwszych władców XVIII dynastii



● Hatszepsut



- Córka Tutmozisa I i Ahmes (Wielkiej Małżonki Królewskiej)
- Wielka Małżonka Królewska Tutmozisa II
- Stryjenka Tutmozisa III

● Legitymizacja władzy Tutmozisa II

Panowanie Hatszepsut



- Panowanie: ok. 1479 – 1458 p.n.e.
 - Współwładza z Tutmozisem III (bratankiem)
 - XVIII dynastia
- Córka Tutmozisa I
- Sukcesy militarne na początku panowania
 - Nubia, Lewant, Syria
- Przywrócenie szlaków handlowych sprzed panowania Hyksosów
 - Wyprawa do krainy Puntu upamiętniona w Deir el-Bahari
- Zacieranie imienia władczyni przez następców
 - Tutmozis III
 - Amenhotep II
 - Grobowiec architekta Ineni
- Pochówek w KV20, wraz z Tutmozisem I

Panowanie Hatszepsut



**Hatszepsut (Metropolitan Museum of Art, Nowy Jork;
Rijksmuseum van Oudheden, Leiden)**

Projekty architektoniczne



Obelisk Hatszepsut, Karnak

- Architekt Ineni
- Rozpoczęcie projektów architektonicznych przypisywanych sobie przez późniejszych faraonów
 - Świątynia w Karnak
 - Obeliski Hatszepsut
 - Czerwona Kaplica
 - Świątynia Mut koło Luksoru – restauracja
 - Niedokończony Obelisk (Asuan)
 - Świątynia Pachet w Beni Hassan (Speos Artemidos)
- Senenmut
 - Faworyt Hatszepsut
 - Wysoki sługa królewski
 - Piastun Neferure – córki Hatszepsut
 - Nadzorca prac architektonicznych

Senenmut



Senenmut (British Museum, Londyn; Neues Museum, Berlin)

A photograph of the Temple of Isis at Philae, showing its red stone walls and a dark doorway. The temple is a small, rectangular structure with a flat roof. The walls are made of large, reddish-brown stone blocks. A dark, rectangular doorway is visible on the right side of the temple. The sky is clear and blue.

- Kaplica *Świętej Barki* na dziedzińcu świątyni w Karnak
- 2 pomieszczenia
 - Westybul i sanktuarium
- Reliefy ze scenami z panowania Hatszepsut i Tutmozisa III
- Rozbiórka
 - Amenhotep II
 - Wykorzystanie kamienia do budowy Świątyni Amona
- Rekonstrukcja z oryginalnych elementów w 1997 roku

- Relief na ścianie Czerwonego Kiosku
 - Tutmozis III (po lewej)
 - Hatszepsut (po prawej)
- Insignia władzy
 - Nierówność dwojga współwładców

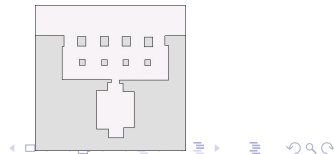
Relief na Czerwonym Kiosku w Karnak

Świątynia Pachet w Beni Hassan (*Speos Artemidos*)

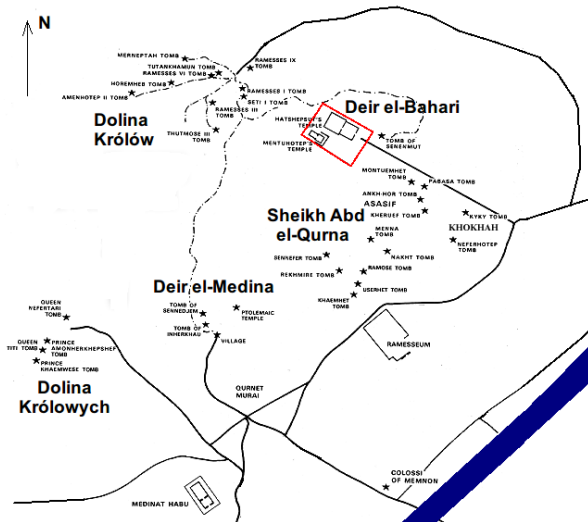


**Świątynia Pachet, władczyni pustyni
wyobrażanej w postaci lwicy,
w Beni Hassan**

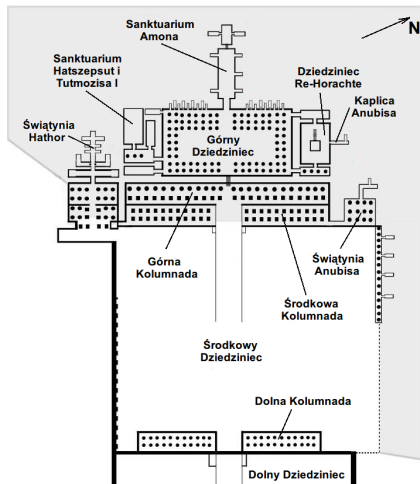
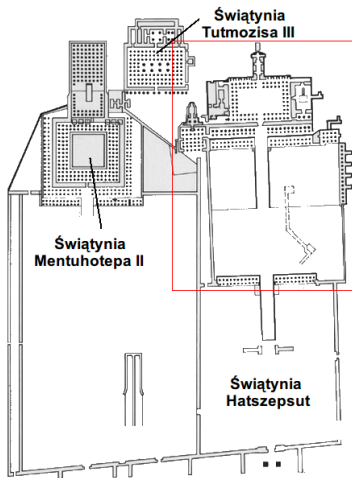
- Wioska Istabl Antar
 - 2km na południe od nekropolii
- Świątynia wykuta w skale
- 2 pomieszczenia
- Inskrypcje opisujące zasługi Hatszepsut
 - Imię władczyni wymazane
 - Zastąpione przez imię Setiego I



Położenie Deir el-Bahari i Świątyni Hatszepsut



Plany Deir el-Bahari i Świątyni grobowej Hatszepsut



Świątynia grobowa Hatszepsut

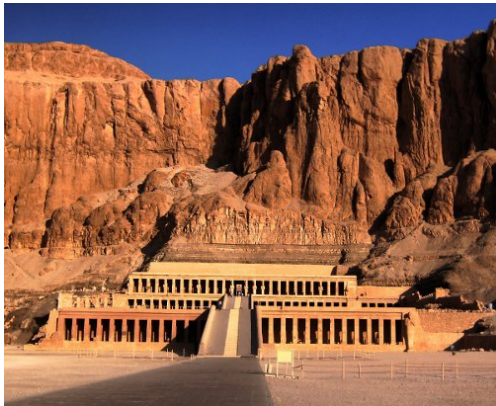
Deir el-Bahari



- **Dżeser-Dżeseru**
 - Najświętsza spośród świątych
- Dzieło Senenmuta
- Zbudowana w 15 lat
- Sąsiedztwo i wpływ Świątyni Mentuhotepa II
- Klasyczny styl tebański
 - Pylony, hypostyle, dziedzińce
- Zamach terrorystyczny
 - 17 listopada 1997

Świątynia Hatszepsut w Deir el-Bahari

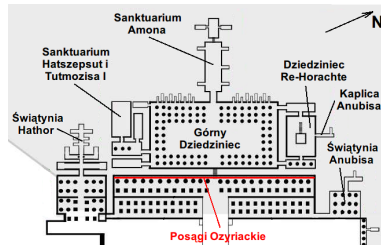
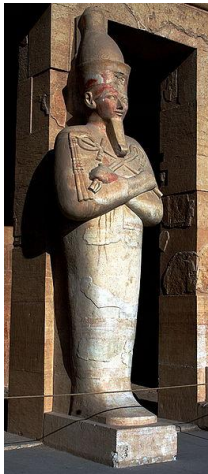
Świątynia grobowa Hatszepsut



- Zabytki częściowo zniszczone przez Tutmoza III oraz Amenhotepa II
 - Posągi Ozyrysa
 - Aleja sfinksów
 - Rzeźby Hatszepsut

Świątynia Hatszepsut w Deir el-Bahari

Świątynia grobowa Hatszepsut



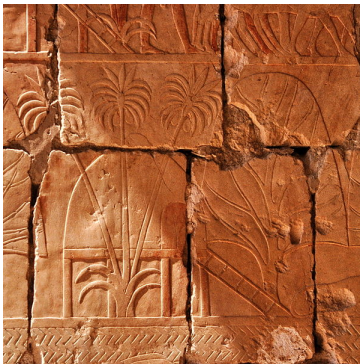
- Przedstawienia Hatszepsut jako Ozyrysa

Posągi Ozyriackie

This detail from the tomb of Nebamun shows a procession of figures. In the upper part, a chariot is depicted with several figures inside, including one holding a bow. Below the chariot, a long line of figures on foot is shown, some carrying shields and spears. The figures are rendered in a stylized manner with red and yellow pigments. A prominent red border runs along the bottom of the scene.

- ◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ↺ 🔍 ↻

Panowanie Hatszepsut

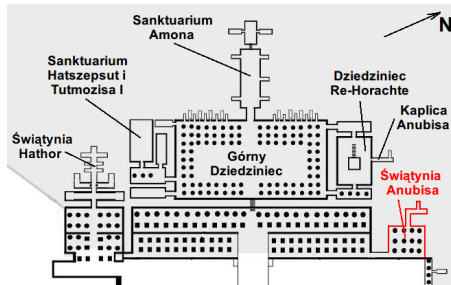


**Reliefy: wyprawa do krainy Puntu
Książę i księżniczka krainy Puntu (po prawej)**

Świątynia grobowa Hatszepsut



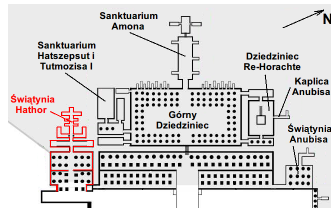
Relief w świątyni Anubisa



- Tutmozis III wręcza dary Sokarowi
 - Bóg odpowiedzialny za oczyszczenie zmarłego faraona i przewiezenie go Świętą Barką

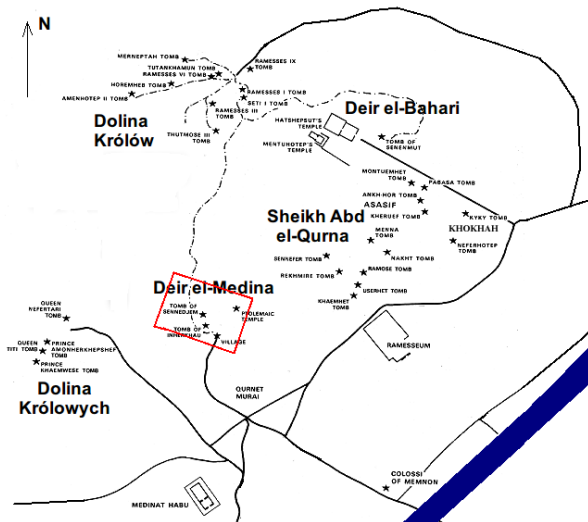
A large, weathered stone statue of a woman, likely a goddess or queen, with a prominent headdress and a face carved into the stone. The statue is part of a larger architectural structure, possibly a temple or tomb, with other stone blocks visible in the background.

A photograph of the entrance to the tomb of Amenemhat III. The entrance is a rectangular doorway set into a wall of light-colored stone. Above the doorway is a decorative archway (tympanum) featuring a row of hieroglyphs. The wall surrounding the doorway is covered in numerous hieroglyphs, some of which are painted in red and blue. The interior of the tomb is visible through the doorway, showing a dark, narrow passage leading further into the structure. The overall appearance is that of an ancient Egyptian burial site.

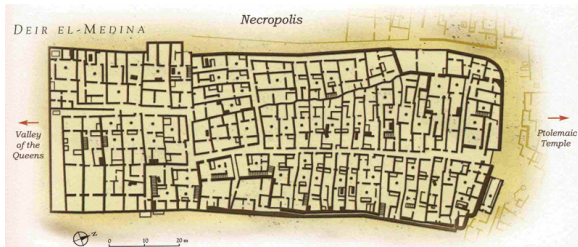


- swiatyline

Położenie Deir el-Medina

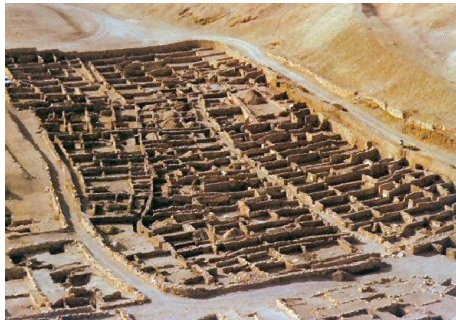


Deir el-Medina



- *Miejsce Prawdy (Set Maat)*
- Wioska budowniczych grobów Nekropolii Tebańskiej
 - rzemieślnicy i artyści
- Okres Nowego Państwa
 - Początki – Tutmozis I (XVIII dynastia)
 - Opuszczenie – Ramzes XI (XX dynastia)
- Brak dostępu dla osób postronnych

Domy w Deir el-Medina



Wioska Deir el-Medina

- Położenie w suchej dolinie oddalonej od Nilu
- 68 domostw wzdłuż głównej ulicy
 - Ściany z cegły mułowej na kamiennych fundamentach
 - Jedna kondygnacja
 - Czasami piwnica
 - 4 lub 5 pomieszczeń
 - Schody prowadzące na dach
- Papirusy
- Ostrakony medyczne
 - Skorupa naczynia ceramicznego służąca jako materiał piśmienniczy

Deir el-Medina



**Świątynia Hathor (i Maat)
w Deir el-Medina**

- Świątynia Hathor – patronki Teb Zachodnich
- Własne grobowce rzemieślników oraz artystów
 - Domy Wieczności
 - Budowane przez twórców grobów królewskich
 - *Śludzy Miejsca Prawdy*
- Grobowce o charakterze rodzinnym

Grobowiec Sennedżema (TT1)



Grobowiec Sennedżema

- Rzemieślnik z czasów Seti I oraz Ramzesa II
 - XIX dynastia
- Małżonka – Lynefert
- Meble wykorzystywane w czasie życia
- Odkrycie nienaruszonego grobu
 - 1886 rok
 - 20 pochówków
- Kaplica grobowa w kształcie piramidy
- Nisza na posągi kultowe

Grobowiec Sennedżema (TT1)



Zewnętrzny sarkofag Sennedżema
Malowidło: Prace rolnicze w Jarze

Grobowiec Sennedżema (TT1)



**Malowidło: Sennedżem i Lyneferti modlą się do bóstw w życiu
pośmiertnym**

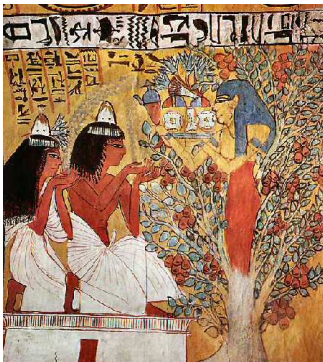
Malowidło: Anubis i mumia Sennedżema

Grobowiec Sennedżema (TT1)



Malowidło: Jar według sentencji 110 Księgi Umarłych

Grobowiec Sennedżema (TT1)



**Malowidło: Sennedżem i Lyneferti otrzymują od Izydy wodę,
chleb i kwiaty lotosu**

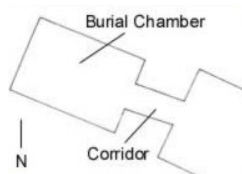
Malowidło: Bóstwa solarne – Atum i Re z głową sokoła

Grobowiec Paszedu (TT3)



Grobowiec Paszedu

- Rzemieślnik z czasów Seti I oraz Ramzesa II
 - XIX dynastia
- Małżonka – Nedžembehdet
- 2 izby połączone korytarzem
- Odkrycie przez egipskiego żołnierza
 - 1834 rok



Grobowiec Paszedu (TT3)



Malowidło: Anubisy-szakale strzegące dostępu do komory sarkofagowej

Grobowiec Paszedu (TT3)



**Malowidło: Tronujący Ozyrys w Górach Zachodnich
i modlący się Paszedu**

Grobowiec Inherchau (TT359)



Malowidło: Walka Re z Apepem

- Rzemieślnik z czasów Ramzesa III oraz Ramzesa IV
 - XX dynastia
- Bogate dekoracje grobowe
- Malowidła na żółtym tle

Grobowiec Inherchau (TT359)



Malowidło: Modlitwa do Benu (jako czapli) oraz *otwarcie ust* przez Anubisa

Malowidło: Inherchau i jego Ba (dusza)

Grobowiec Inherchau (TT359)



Malowidło: Inherchau i jego małżonka otrzymują dary od swoich synów

Grobowiec Irinefera (TT290)



XIX dynastia

Malowidło: Irinefer stojący w grobie i podziemna, czarna, tarcza słoneczna

Hatszepsut i Deir el-Medina

Dziękuję.

Bibliografia

- *Egipt. Świat faraonów*, ed: R. Schultz, M. Seidel, Warszawa 2004.
- N. Reeves, *The complete Valley of the Kings: tombs and treasure of Egypt's greatest pharaohs*, London 1996.